

AKKREDITERINGS- RAPPORT

Vedtak om betinget akkreditering av fagskoleutdanningen Bar Manager - operativ drift av bar

NORGES FAGAKADEMI AS

2023

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et statlig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUT har eget styre og er faglig uavhengig i oppgavene som er definert i universitets- og høyskoleloven. I tillegg utfører vi forvaltningsoppgaver som er delegert fra Kunnskapsdepartementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å føre tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning og å stimulere til kvalitetsutvikling som sikrer et høyt internasjonalt nivå i utdanningstilbudene ved institusjonene.

NOKUT skal bidra til at samfunnet har tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Gjennom arbeidet vårt skal NOKUT søke å bistå institusjonene i deres kvalitetsarbeid.

NOKUT bruker sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Institusjon	NORGES FAGAKADEMI AS
Sakkyndige	Ingrid Marie Aarre, Olga Gjerald, Thomas Digervold og Randi Frellumstad
Dato for vedtak	31.05.2023
NOKUTs saksnummer	22/01691

Hva søknaden gjelder

NORGES FAGAKADEMI AS (organisasjonsnummer 991525831) søkte NOKUT 09.02.2022 om akkreditering av *Bar Manager - operativ drift av bar* som fagskoleutdanning.

Utdanningen er på 30 studiepoeng.

Søknaden gjelder for utdanningssted Internett.

Innhold

1 Vedtak	5
1.1 Dere kan klage på vedtaket	6
2 Gjennomgang av kravene for fagskoleutdanning	8
2.1 Utdanningens navn.....	8
2.2 Utdanningens faginnhold og struktur.....	9
2.3 Samarbeid med aktører i yrkesfeltet.....	11
2.4 Overordnet læringsutbyttebeskrivelse, omfang, og nivå	13
2.5 Internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler	16
2.6 Opptakskrav.....	17
2.7 Politiattest	19
2.8 Skikkethetsvurdering	20
2.9 Fagmiljø	21
2.9.1 Fagmiljø – kravene dere selv har fastsatt	21
2.9.2 Fagmiljø – de som er ansatt eller planlagt ansatt.....	24
2.10 Sensorer og praksisveiledere.....	27
2.10.1 Praksisveiledernes kompetanse	27
2.10.2 Sensorenes kompetanse.....	27
Vedlegg: Sakkyndige.....	29

1 Vedtak

De faglige kravene for akkreditering av *Bar Manager - operativ drift av bar*, 30 studiepoeng, nettbasert med samlinger, ved Norges Fagakademi AS, er delvis oppfylt. NOKUT akkrediterer derfor utdanningen med vilkår om at dere retter opp i manglene som er påpekt i rapporten.

Dere må sende dokumentasjon til NOKUT på at dere har oppfylt følgende krav:

- Fagskoleforskriften § 7 første avsnitt, fjerde avsnitt første setning og femte avsnitt første setning
 - Dere må oppgi de generelle opptakskravene som kvalifiserer for opptak til utdanningen.
 - Dere må sørge for at opptakskravet er formulert på en slik måte at alle studentene som får opptak vil komme inn med likeverdig kompetanse.

Dere må oppfylle følgende krav, men dere trenger ikke sende NOKUT dokumentasjon på disse endringene:

- Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 tredje avsnitt

Faglig ansvarlig

- Dere må angi konkret hvilke fagområder som er relevante for utdanningen til den faglig ansvarlige, og helst gi eksempler på relevante utdanninger innenfor disse fagområdene.

Fagmiljøet

- Dere må formulere kravene til fagmiljøets yrkeserfaring på en slik måte at de sikrer at dere har personer i fagmiljøet som har oppdatert yrkeserfaring. Dere må videre beskrive hva som utgjør relevant yrkespraksis for utdanningen.
- Fagskoletilsynsforskriften § 2-5
 - Dere må spesifisere og konkretisere hva som regnes som relevant kompetanse og/eller yrkeserfaring i kravene dere stiller til sensor i kravspesifikasjonen.

Utdanningen kan ikke starte opp før dere har sendt den nødvendige dokumentasjonen og deretter har mottatt tilbakemelding fra NOKUT på at vilkårene er oppfylt. Fristen for å sende dokumentasjonen er senest tre år etter vedtaksdatoen.

NOKUT akkrediterer alle fagskoleutdanninger, med unntak av fagskoleutdanninger innen akkrediterte fagområder, jf. lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) § 5 og forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleforskriften) §§ 47 og 48.

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden NOKUT mottok 09.02.2022.

Vedtaket gjelder for utdanningssted Internett.

Tilleggsinformasjon til søknad

Dere må sende oss informasjon om hvor samlingene vil finne sted, før dere starter opp utdanningen.

1.1 Dere kan klage på vedtaket

Dere kan klage på dette enkeltvedtaket til oss. Klagefristen er tre uker etter at dere har mottatt vedtaket. Klagen skal nevne vedtaket dere klager på, og de endringene dere ønsker i vedtaket. Dere bør også begrunne klagen.

Dere kan ikke klage på vurderinger vi har gjort av det faglige innholdet i utdanningstilbudet. Det dere kan klage på er

- saksbehandlingsfeil, altså at NOKUT ikke har gjennomført saksbehandlingsprosessen på lovlig måte
- rettsanvendelsesfeil, altså at NOKUT har brukt feil del av regelverket, eller brukt regelverket feil
- feil faktum, altså at NOKUT har lagt til grunn feil faktagrunnlag for vår vurdering
- maktmisbruk
- urettmessig forskjellsbehandling

Dersom vi opprettholder vedtaket på tross av klagen, videresender vi klagen til klagenemnda for vedtak fattet av NOKUT. Klagenemnda fattar endelig vedtak. Dere har rett til innsyn i dokumentene i saken.

Reglene om klage framgår av forvaltningsloven:

- Klagerett på enkeltvedtak - § 28
- Klagefrist - § 29
- Innholdet i klagen og hvem det skal rettes til - § 32
- Klageinstans - §§ 32 og 33
- Klageinstansens vedtak er endelig - § 28
- Retten til innsyn i dokumentene i saken - § 18

Forholdet mellom NOKUTs vedtak og forvaltningsloven, og at dere ikke kan klage på faglige vurderinger, går fram av fagskoleforskriften § 55.

Se også informasjon om NOKUTs klagenemnd i studiekvalitetsforskriften kapittel 7.

Dere må starte opp utdanningen innen tre år

Akkrediteringen er gyldig fra vedtaksdatoen. Dere må starte opp utdanningen innen tre år fra vedtaksdatoen. Dersom dere ikke har startet opp utdanningen innen tre år, vil akkrediteringen falle bort, jf. fagskoleforskriften § 52.

Dere må melde fra om noen type endringer i den akkrediterte utdanningen

Fagskoletilsynsforskriften § 5-1 lister opp endringer som er meldepliktige. Dersom dere vil gjøre meldepliktige endringer i den akkrediterte utdanningen, må dere melde fra til NOKUT før dere gjennomfører endringen. NOKUT vurderer om endringene gjør det nødvendig å søke om ny akkreditering.

Dere kan velge om dere vil tilby utdanningen på heltid eller deltid

Dersom utdanningen er akkreditert som heltidsutdanning, kan dere også tilby den som deltidsutdanning uten å melde fra til NOKUT. På samme måte kan dere tilby en akkreditert deltidsutdanning som heltidsutdanning. Begge disse endringene forutsetter at dere følger samme utdanningsform, og at utdanningen ellers er i samsvar med akkrediteringen og kravene til fagskoleutdanning.

Dere må rapportere til Statistisk sentralbyrå og DBH Fagskolestatistikk

Statistisk sentralbyrå (SSB) vil tildele denne utdanningen en NUS-kode. Dere skal bruke koden når dere rapporterer om utdanningen til SSB og til DBH Fagskolestatistikk.

2 Gjennomgang av kravene for fagskoleutdanning

I gjennomgangen av kravene fører vi først opp kravet som dokumentasjonen er vurdert opp mot under hver overskrift, og deretter NOKUTs vurdering.

2.1 Utdanningens navn

For hvert delkapittel oppgir vi hvilke krav vi har vurdert dokumentasjonen opp mot.

Krav fra regelverket

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav a

"Utdanningen skal ha et dekkende navn."

Kravet er at utdanningen skal ha et "dekkende navn". Ordlyden i "dekkende navn" tilsier at navnet skal signalisere hvilken kompetanse studentene har etter å ha gjennomført utdanningen, og at navnet ikke kan være så overordnet at det ikke er tydelig hva som ligger i utdanningen. Utdanningens navn må gi mening for potensielle studenter, arbeidsgivere og samfunnet ellers. Navnet skal imidlertid ikke i seg selv si noe om utdanningens nivå eller lengde, og skal dermed ikke inneholde ordet "fagskoleutdanning" eller henvise til antall studiepoeng utdanningen er på. Kravet til utdanningens navn må ses i sammenheng med og speile utdanningens læringsutbytte. Utdanningens navn må være så presist at det ikke forveksles med andre utdanninger som har et annet nivå eller læringsutbytte. Det betyr at navnet må skille seg fra navn på eksisterende utdanninger som ligger på et annet nivå i NKR, og navn på andre fagskoleutdanninger som er vesentlig lengre eller kortere.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet er oppfylt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Dere skriver i søknaden at navnet på utdanningen er *Bar Manager - operativ drift av bar*. Videre skriver dere at en «Bar manager» vil ha kompetanse til å ivareta daglig drift av en bar som mellomleder på sitt skift. Dette innebærer ansvaret for at lover og regler overholdes i den tiden han/hun er på jobb, og at han/hun skal rapportere hendelser, mangler eller andre forhold til sin nærmeste leder samt sette opp forslag til bestilling av varer. En «Bar manager» vil også ha ansvaret for å klargjøre barområdet med «mise en place» til baren åpner. Han/hun skal yte god service, gi

anbefalinger, og lage og servere gode produkter gjennom god fagkunnskap og psykologi. Et viktig ansvar som «Bar manager» er å sikre at alkohol- og serveringsloven overholdes, blant annet vedrørende aldersbestemmelser og bortvisning av eventuelle berusede/rusede gjester.

Vurdering

Vi vurderer at utdanningen har et dekkende navn, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav a. Navnet får fram at utdanningen innebærer operativ drift av bar.

2.2 Utdanningens faginnhold og struktur

For hvert delkapittel oppgir vi hvilke krav vi har vurdert dokumentasjonen opp mot.

Krav fra regelverket

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav b

"Utdanningen skal ha et faginnhold og en struktur som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet."

Utdanningen skal ha et faginnhold og en struktur som er "egnet" til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. En alminnelig språklig forståelse av "egnet" tilsier at utdanningen skal ha et innhold og må være organisert på en måte som gjør det mulig for studentene å oppnå utdanningens læringsutbytte. De fleste utdanninger er delt opp i emner. Emnene skal til sammen bidra til at det overordnede læringsutbyttet oppnås. Hvert emnes innhold og omfang, og sammenhengen mellom emnene, må være fastsatt i studieplanen. For at kravet skal være oppfylt må faginnholdet verken være for snevert eller omfattende til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. Videre kreves det at rekkefølgen og sammenhengen mellom emner og temaer er logisk, og støtter opp under den læringsprosessen studentene skal gjennomgå.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet er oppfylt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningens er delt inn i følgende emner:

- Etablering av skjenkested, 5 stp.
- Drift av skjenkested, 10 stp.
- Drikke, 9 stp.
- Praktisk drinkmiksing - Cocktails, 6 stp.

Utdanningen er på totalt 30 studiepoeng og vi henviser til vedlegget som beskriver oversikten over emner og temaer.

Vurdering

Vi vurderer at innholdet og strukturen er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet.

Emnene gjenspeiler beskrivelsen av utdanningen. Fordi utdanningen skal gi kompetanse til å både utøve bartenderoppgaver og ha ansvar som skiftleder for operativ drift, er fordelingen av studiepoengene og emnene rimelig.

Anbefaling:

Vi anbefaler at dere inkluderer mer om drift i utdanningen. Dere har rettet utdanningen mot operativ drift i både navnet og beskrivelsen om utdanningen, og vi anbefaler at dette utgjør en større del av emnene. Eventuelt kan dere justere emnet Etablering av skjenkested for å inkludere noe om ledelse, konflikthåndtering eller mer om HMS. Grunnen til at vi foreslår dette er fordi vi, ut ifra beskrivelsen av utdanningen, oppfatter det slik at kandidatene ikke nødvendigvis skal settes i stand til å etablere en ny bar, og dermed trenger mindre inngående kunnskaper om flere av de oppgitte temaene i emnet.

2.3 Samarbeid med aktører i yrkesfeltet

For hvert delkapittel oppgir vi hvilke krav vi har vurdert dokumentasjonen opp mot.

Krav fra regelverket

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første avsnitt

"Fagskolen skal samarbeide med aktører i arbeidslivet for å sikre at utdanningens læringsutbytte er relevant for ett eller flere yrkesfelt."

Ordlyden i kravet viser til at utdanningen skal være yrkesrettet, og stiller krav til formålet med samarbeidet mellom fagskolen og aktører i arbeidslivet. Kravet må tolkes i lys av fagskoleloven § 4 første avsnitt andre setning, som sier at fagskoleutdanning skal gi kompetanse som kan tas i bruk for å løse oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak. Også i forarbeidene til fagskoleloven er det gitt uttrykk for at fagskoleutdanninger skal svare til behov i arbeidsmarkedet. Fagskoleutdanning skal dermed være en avsluttet og selvstendig utdanning med opplæring i spesifikke ferdigheter, som skal kunne tas i bruk for å løse konkrete oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak. Samarbeidspartnerne må være relevante for å kunne sikre at utdanningen kan tas i bruk i arbeidslivet. Fagskolen må i søknaden vise at de har planer om regelmessig og systematisk samarbeid med arbeidslivet. Det sentrale er at samarbeidet bidrar til at utdanningen er relevant for minst ett yrkesfelt. Det er ikke tilstrekkelig at enkeltpersoner i fagmiljøet har uformell kontakt med representanter for yrkesfeltet. Samarbeidet med arbeidslivet bør handle om utvikling, gjennomføring og evaluering av utdanningen.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet er oppfylt.

Anbefaling:

Vi vurderer at minstekravet er oppfylt, men vi anbefaler at dere styrker samarbeidet med bransjen.

Fagskolens samarbeid med yrkesfeltet skal handle om utvikling, gjennomføring og evaluering av utdanningen. Derfor er det både positivt og hensiktsmessig at dere inkluderer fagrådet i utforming av nye utdanninger og kvalitetssikring av eksisterende utdanninger.

Dere skriver ikke noe om hvordan samarbeidet har bidratt til utvikling av denne utdanningen og hvor ofte fagrådet møtes. For å sikre at samarbeidet bidrar til at utdanningen til enhver tid er relevant, anbefaler vi at dere avtaler faste og relativt hyppige møter.

Nært samarbeid med yrkesfeltet er en forutsetning for å kunne tilby yrkesrettet utdanning. Vi anbefaler derfor at dere gjør avtaler med flere samarbeidspartnere for å sikre at de stiller som gjesteforelesere, slik at dere er sikret et kontinuerlig samarbeid. I tillegg vil dere oppnå bredere kontaktflate og nå bredere ut i feltet.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

- Dere har etablert samarbeidsavtaler med følgende bedrifter:
 - Røros Bryggeri (bryggeri, mineralvannprodusent og brenneri)
 - Austmann (bryggeri)
 - Raus (utested)
 - Backe Gabrielsen Norge (cognac)

Dere lister også opp flere bedrifter som dere har "meget god kontakt med".

Dere skal ha formelle og uformelle møter med samarbeidspartnerne og det er etablert et fagråd.

Dere skriver at samarbeidspartnerne og kontaktene ønsker å stille som gjesteforelesere innenfor mer avgrensede tema eller problemstillinger.

Dere skriver at følgende punkt under kan diskuteres i fagrådet:

- faglig og teknologisk utvikling innenfor fagområdene for utdanningene
- ideer, innspill og kvalitetssikring av eventuelle nye utdanninger som skal søkes inn for akkreditering i NOKUT
- eksisterende utdanningstilbud og studieplaner for å sikre at det faglige innholdet er yrkesrelevant og i samsvar med læringsutbyttebeskrivelsene, slik at eventuelle oppdateringer/endringer innarbeides i årlig revisjon av studieplan
- oppståtte avvik og mulige kvalitetsforbedrende tiltak
- fokus på utviklingen innenfor reiselivet og behovet for reiselivsrelatert kompetanse
- ideer og innspill til nye utdanninger, og eventuelle justeringer i faglig innhold og retning innenfor eksisterende utdanningstilbud og studieplaner

Vurdering

Dere skriver at dere har opprettet et fagråd med fokus på reiseliv, herunder bardrift. Vi forstår det slik at fagrådet inkluderer flere utdanninger på fagskolen.

Det kommer ikke fram i dokumentasjonen at dere har samarbeidet med et bredt spekter av aktører fra yrkesfeltet i utviklingen av denne utdanningen. Nært samarbeid med yrkesfeltet er en forutsetning for å kunne tilby yrkesrettet utdanning. Samarbeidet skal «sikre at utdanningens

læringsutbytte er relevant for ett eller flere yrkesfelt» jamfør fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første avsnitt. Dere oppfyller minstekravet, men vi vurderer at det å samarbeide med ett utested er i det minste laget. Det er stor forskjell på typene utested, fra nattklubb til vinbar, og denne variasjonen dekkes ikke av samarbeidspartnerne deres. Det samme gjelder alkoholprodusenter eller importører.

Anbefaling:

Vi vurderer at minstekravet er oppfylt, men vi anbefaler at dere styrker samarbeidet med bransjen.

Fagskolens samarbeid med yrkesfeltet skal handle om utvikling, gjennomføring og evaluering av utdanningen. Derfor er det både positivt og hensiktsmessig at dere inkluderer fagrådet i utforming av nye utdanninger og kvalitetssikring av eksisterende utdanninger.

Dere skriver ikke noe om hvordan samarbeidet har bidratt til utviklingen av denne utdanningen og hvor ofte fagrådet møtes. For å sikre at samarbeidet bidrar til at utdanningen til enhver tid er relevant, anbefaler vi at dere avtaler faste og relativt hyppige møter.

Nært samarbeid med yrkesfeltet er en forutsetning for å kunne tilby yrkesrettet utdanning. Vi anbefaler derfor at dere gjør avtaler med flere samarbeidspartnere for å sikre at de stiller som gjesteforelesere, slik at dere er sikret et kontinuerlig samarbeid. I tillegg vil dere oppnå bredere kontaktflate og nå bredere ut i yrkesfeltet.

2.4 Overordnet læringsutbyttebeskrivelse, omfang, og nivå

For hvert delkapittel oppgir vi hvilke krav vi har vurdert dokumentasjonen opp mot.

Krav fra regelverket

Fra fagskoleloven § 5 andre avsnitt tredje setning

"Akkreditert fagskoleutdanning skal være i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk."

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt

"Utdanningens læringsutbytte skal være utformet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og kvalifikasjonen skal være tilstrekkelig for å utøve yrket."

Fra fagskoleloven § 4a første avsnitt første setning

"Fagskoleutdanning skal ha et innhold og omfang som tilsvarer inntil to års utdanning på fulltid."

Bestemmelsene om læringsutbytte stiller krav til hvordan læringsutbyttet skal beskrives, og på hvilket nivå kvalifikasjonene skal være. En læringsutbyttebeskrivelse skal beskrive hva en person vet, kan og er i stand til å gjøre som resultat av læringsprosessen som skjer gjennom utdanningen, jf.

forskrift om NKR og EQF (Det europeiske rammeverket for kvalifikasjoner) § 2 bokstav c. Utdanningens læringsutbytte er styrende for mange andre sider av utdanningen. Det må være samsvar mellom det overordnede læringsutbyttet og utdanningens navn, omfang, nivå i NKR, faginnhold og struktur, opptakskrav og fagmiljø. Læringsutbyttet skal være på nivå 5 i NKR, jf. fagskoleloven § 4 første avsnitt første setning. Det må derfor vurderes om læringsutbyttebeskrivelsen(e) er i tråd med NKR nivå 5.1 eller 5.2. Søkeren må i søknaden oppgi hvilket nivå i NKR utdanningen ligger på. For utdanninger på 90 studiepoeng, eller utdanninger som bygger videre på andre fagskoleutdanninger uavhengig av omfang, skal søkeren oppgi det nivået som stemmer best overens med utdanningens læringsutbytte. Kravet om utdanningens læringsutbytte, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt, henger tett sammen med kravet i fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første avsnitt om samarbeid med yrkesfeltet, og fagskolelovens krav om at utdanningen må gi en kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæring, jf. fagskoleloven § 4 første avsnitt andre setning. Det må derfor vurderes om kvalifikasjonen er tilstrekkelig for å utøve yrket, om utdanningen gir en kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæring, og om læringsutbyttet er relevant for yrkesfeltet. Læringsutbyttebeskrivelsen må være så fagspesifikk at den gir mening som en overordnet beskrivelse av kompetansen, og den kan ikke ligge for tett på de generelle formuleringene i NKR. Det må også være mulig å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd. Hvis fagskolen benytter karakterer som vurderingsuttrykk, må det være mulig å sette karakterer på studentene som speiler hvor godt de mestrer læringsutbyttet. Det må til slutt vurderes om studentene kan oppnå læringsutbyttet med grunnlag i startkompetansen de kommer inn med (utdanningens opptakskrav). Alle studenter som har fullført og bestått utdanningen, skal minimum ha oppnådd utdanningens overordnede læringsutbytte. Fagskoleutdanning skal ha et innhold og omfang som tilsvarer inntil to års utdanning på fulltid, jf. fagskoleloven § 4 a første avsnitt første setning.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet om at læringsutbyttet skal være i samsvar med NKR er oppfylt.
- Kravet om at kvalifikasjonen skal være tilstrekkelig for å utøve yrket er oppfylt.
- Kravet om utdanningens omfang er oppfylt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Kunnskaper

Kandidaten

- har kunnskap om begreper, prosesser og utstyr som anvendes i serveringsbransjen generelt og innenfor bardrift spesielt
 - har innsikt i relevant lov og regelverk, bevilinger, standarder, avtaler og krav til kvalitet for serveringsbransjen generelt og barbransjen spesielt
 - har innsikt i etablering og drift av skjenkested, herunder krav til kasse og dagsoppgjør
 - har kunnskap om hygiene og orden i et bar- og serveringsmiljø
 - har kunnskap om ulike rusmidler, og hvordan slike påvirker kroppen fysiologisk og psykisk, samt hvordan en ruset person fremstår
 - har kunnskap om ulike typer brennevin, vin og alkoholfrie drikkevarer, samt resepter for drinkmiksing
 - har bransjekunnskap og kjennskap til baryrket
 - har kunnskap om hvordan barbransjen miljømessig kan være bærekraftig
 - kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap om serveringsbransjen, trender innenfor drinker og drikker, samt resepter for drinkmiksing
- forstår barbransjen og baransattes samfunnsansvar for et forsvarlig uteliv og bransjens betydning i et verdiskapingsperspektiv

Ferdigheter

Kandidaten

- kan anvende faglig kunnskap på praktiske og teoretiske problemstillinger innenfor utelivet herunder skjenkesteder, servering og drinkmiksing
- kan anvende faglig kunnskap på etablering av skjenkested og drift av skjenkested i rollen som Bar Manager
- kan anvende utstyr, råvarer, teknikker og uttrykksformer som er relevante ved et skjenkested
- kan kommunisere med gjester og gi trygge og riktige anbefalinger om drikkevarer
- kan holde lokaler ryddige og hygienisk forsvarlige i henhold til gjeldende regelverk for drift av skjenkested
- kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for barrelaterte oppgaver eller problemstillinger
- kan kartlegge en situasjon og identifisere faglige problemstillinger og behov for iverksetting av tiltak i etablering og drift av bar

Generell kompetanse

Kandidaten

- har forståelse for yrkes og bransjeetiske prinsipper for skjenkested og servering, samt det samfunnsansvaret det innebærer å være en aktør i utelivsbransjen
- har utviklet en etisk grunnholdning i utøvelsen av yrket som baransatt
- kan utføre drift og bartending innenfor forskjellige serveringskonsepter
- kan bygge relasjoner med leverandører og importører
- kan bygge relasjoner innenfor utelivet, bar og servering, internt på arbeidsplassen og med eksterne målgrupper
- kan utvikle arbeidsmetoder, produkter og tjenester av relevans for baryrket

Vurdering

Utdanningen er på 30 studiepoeng, og er derfor riktig plassert på nivå 5.1 i NKR. Innholdet er forståelig, og det er tilstrekkelig for 30 studiepoeng.

Læringsutbyttebeskrivelsen er fagspesifikk nok til at den gir mening som en overordnet beskrivelse av kompetansen som studentene sitter igjen med etter å ha gjennomført utdanningen. Utdanningen gir en kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæring, og læringsutbyttet er relevant for yrkesfeltet.

2.5 Internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler

For hvert delkapittel oppgir vi hvilke krav vi har vurdert dokumentasjonen opp mot.

Krav fra regelverket

Fra fagskoleforskriften § 47 fjerde avsnitt

"NOKUT skal påse at fagskoleutdanningen er i tråd med de internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler som Norge er forpliktet til å følge."

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.6 Opptakskrav

For hvert delkapittel oppgir vi hvilke krav vi har vurdert dokumentasjonen opp mot.

Krav fra regelverket

Fra fagskoleforskriften § 7 første avsnitt, fjerde avsnitt første setning og femte avsnitt første setning

"Kvalifisering for opptak (1) Opptak til fagskoleutdanning krever enten relevant fag- eller svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring eller generell studiekompetanse [...], eller tilsvarende realkompetanse. (4) Styret selv kan stille spesielle opptakskrav som er relevante for fagskoleutdanningen. (5) Styret selv kan i tillegg stille opptakskrav om fullført og bestått fagskoleutdanning til fagskoleutdanninger."

Bestemmelsen stiller krav til hvilke opptakskrav fagskolen kan stille for utdanninger. Fagskoleopptak er regulert i fagskoleloven § 16. Fagskoleforskriften § 7 presiserer fagskolelovens kvalifiseringskrav. Det er presisert i bestemmelsens første avsnitt at opptak til fagskoleutdanning krever enten relevant fag- eller svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring eller generell studiekompetanse, eller tilsvarende realkompetanse. Innenfor disse rammene er det fagskolen selv som bestemmer hvilke opptaksgrunnlag som gjelder for de utdanningene den tilbyr. Dette skal vedtas i forskrift, jf. fagskoleloven § 16 fjerde avsnitt, og skal også stå i studieplanen, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 femte avsnitt. I studieplanen er opptakskravet gjerne presisert mer i detalj enn i forskriften. Opptakskravet må oppgi hva som er det generelle opptakskravet til studiet, det vil si for eksempel å oppgi de aktuelle fagbrevene som gir opptak. Videre må opptakskravet ses i sammenheng med utdanningens overordnede læringsutbyttebeskrivelser, innhold og omfang. Det må vurderes om det er realistisk at studentene kan nå det overordnede læringsutbyttet innenfor det oppgitte omfanget (studiepoeng) for utdanningen med opptakskravet som er gitt. Opptakskravet skal også inneholde bestemmelser om realkompetansevurdering i tråd med fagskoleloven § 16 og fagskoleforskriften § 7. Realkompetanse er definert i fagskoleforskriften § 2 bokstav b som "dokumentert kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse tilegnet uavhengig av læringsarena, gjennom formell, ikke-formell og uformell læring". Opptak på grunnlag av realkompetanse forutsetter en tilsvarende kompetanse som det generelle opptakskravet til utdanningen. I utgangspunktet er det kun søkere som er 23 år eller eldre i opptaksåret som kan tas opp på grunnlag av realkompetanse, jf. fagskoleloven § 16 andre avsnitt første setning. Det kan imidlertid gis unntak fra alderskravet for kunstfaglige skoleutdanninger, jf. fagskoleforskriften § 8, jf. fagskoleloven § 16 andre avsnitt. Fagskolens styre kan stille spesielle opptakskrav som er relevante for fagskoleutdanningen, jf. fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt. Det spesielle opptakskravet må være "relevant" for den konkrete utdanningen. Med spesielle opptakskrav menes "krav om bestemte fag, fagbrev, svennebrev, karakterer, poeng, opptaksprøver, arbeidserfaringer, autorisasjoner, sertifiseringer eller andre yrkesgodkjenninger", jf. fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt andre setning. Listen er uttømmende, og fagskolen har ikke har anledning til å stille andre spesielle opptakskrav enn de som er listet opp. Dersom fagskolen har satt spesielle opptakskrav for utdanningen, må det komme tydelig frem hva som kreves av søkerne. Dersom en utdanning har opptaksprøve som spesielt opptakskrav, må fagskolen fastsette hvor stor vekt opptaksprøven skal tillegges, jf. fagskoleforskriften § 18. I henhold til fagskoleforskriften § 7 tredje avsnitt kan

realkompetansevurdering ikke foretas for opptak til fagskoleutdanninger der fagskolen har stilt som spesielt opptakskrav at studenten har yrkesgodkjenning, autorisasjon eller sertifisering etter annen lovgivning med grunnlag i fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Formelle opptakskrav er ikke i tråd med regelverket.
- Beskrivelse av realkompetansevurdering er ikke i tråd med regelverket.

Dere må sende dokumentasjon til NOKUT på at dere har oppfylt følgende krav:

- Fagskoleforskriften § 7 første avsnitt, fjerde avsnitt første setning og femte avsnitt første setning
 - Dere må oppgi de generelle opptakskravene som kvalifiserer for opptak til utdanningen.
 - Dere må sørge for at opptakskravet er formulert på en slik måte at alle studentene som får opptak vil komme inn med likeverdig kompetanse.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

I søknaden står det at opptakskravet er fullført og bestått videregående opplæring. Dere skriver at søker må fylle 23 år i opptaksåret for å bli realkompetansevurdert. Her vurderes annen norsk eller utenlandsk utdanning, arbeidserfaring og kurs som kan være relevant. Annen erfaring, som for eksempel tillitsverv og annen kompetanse fra organisasjonsarbeid og fritidsaktiviteter, kan også være relevant.

Dere utdyper arbeidserfaring med å skrive at det kan være fra restaurant, skjenkested/bar eller annen servering eller drift av service-, serverings- eller overnattingssted. Det vil også være relevant om søker allerede har gjennomført en eller flere av kunnskapsprøvene (salgsbevilling i butikk, skjenkebevilling på restaurant/bar/pub, skjenkekontrollører). Realkompetanse kan være påbegynte, men ikke fullførte videregående utdanningsprogram fra for eksempel Restaurant og matfag eller Salg, service og reiseliv, eller kurs hos Barakademiet eller Barskolen. Annen realkompetanse kan være vinsmakerkurs eller lignende som har gitt kompetanse innenfor fagområdet.

Vurdering

Dere skriver at utdanningen er todelt og at opptakskravene dermed skal favne begge målgrupper. Dere vil skille mellom en det som hovedsakelig angår drift og det som angår produkter som serveres.

Utdanningen skal være aktuell for søkere med bakgrunn fra Salg og service, og Restaurant og matfag, og Servitør. Likevel har dere ikke valgt å inkludere disse fagbrevene som opptakskrav. Dere skriver kun at opptakskravet er fullført og bestått videregående opplæring. For å sikre studentenes startkompetanse må dere spesifisere de generelle opptakskravene til utdanningen. Dette kan dere spesifisere gjennom å oppgi hvilke utdanningsprogram, programområder eller fag- eller svennebrev fra videregående opplæring som kvalifiserer for opptak. Muligheten for å ta denne utdannelsen uten lang utdanning er viktig og riktig, men dere må likevel beskrive og innrette opptakskravene bedre.

Dere må liste opp alle relevante fagbrev, samt eventuelt generell studiekompetanse, som opptakskrav slik at dere sikrer ønsket startkompetanse blant studentene. Da vil det også være enklere å realkompetansevurdere søkerne. Selv om dere skriver at todelingen av utdanningen er grunnen til at dere kun har krav om fullført og bestått videregående opplæring, må dere likevel inkludere relevante fag- og svennebrev, samt eventuelt generell studiekompetanse, i opptakskravet slik at dere sikrer nødvendig og ønsket startkompetanse hos studentene. En realkompetansevurdering skal gjøres for å fastslå om søkeren har kompetanse tilsvarende det formelle opptakskravet. Det skal altså gjøres en konkret vurdering av hvorvidt en søker til utdanningen har dokumentert kompetanse tilsvarende det formelle opptakskravet for utdanningen.

Samlet sett gjør dette at dere ikke oppfyller dette kravet.

Anbefaling:

Dere skriver at det vil "være relevant om søker allerede har gjennomført en eller flere av kunnskapsprøvene (salgsbevilling i butikk, skjenkebevilling på restaurant/bar/pub, skjenkekontrollører)." At dere skriver "allerede har gjennomført" tyder på at studentene skal gjennomføre noen av disse prøvene i løpet av utdanningen. Dersom utdanningen allerede inneholder disse prøvene anbefaler vi at dere ikke inkluderer de samme prøvene i opptakskravet.

2.7 Politiattest

For hvert delkapittel oppgir vi hvilke krav vi har vurdert dokumentasjonen opp mot.

Krav fra regelverket

Fra fagskoleloven § 27 første og andre avsnitt

"I utdanninger der studenter kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisstudier, skal fagskolen kreve at studentene skal legge frem politiattest som omtalt i politiregisterloven § 39 første ledd. Fagskolen kan kreve politiattest ved opptak eller underveis i slike utdanninger. Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer arbeid, gjelder disse reglene tilsvarende for studenter som deltar i praksisstudier eller klinisk undervisning."

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.8 Skikkethetsvurdering

For hvert delkapittel oppgir vi hvilke krav vi har vurdert dokumentasjonen opp mot.

Krav fra regelverket

Fra fagskoleforskriften § 27 første og andre avsnitt

"Skikkethetsvurdering skal foregå ved alle utdanninger der studenten kan utgjøre en fare, jf. § 26. [...] Ved akkreditering av fagskoleutdanning skal det vurderes om fagskolen skal foreta skikkethetsvurderinger for den aktuelle fagskoleutdanningen."

Fra fagskoleforskriften § 26

"En skikkethetsvurdering skal avdekke om studenten har de nødvendige forutsetningene for å kunne utøve yrket. En student som i utdanningen eller i fremtidig yrkesutøvelse kan utgjøre fare for liv, fysisk og/eller psykisk helse, rettigheter og sikkerhet til barn, unge eller voksne i sårbare situasjoner, er ikke skikket for yrket."

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.9 Fagmiljø

For hvert delkapittel oppgir vi hvilke krav vi har vurdert dokumentasjonen opp mot.

2.9.1 Fagmiljø – kravene dere selv har fastsatt

Krav fra regelverket

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-3 tredje avsnitt

"Fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning"

Fagmiljø er definert i fagskoletilsynsforskriften § 1-2 bokstav a som "de som regelmessig og direkte bidrar til å gjennomføre, organisere eller utvikle utdanningen eller fagområdet". Det følger av fagskoletilsynsforskriften § 2-3 tredje avsnitt at fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning. Fagskolen må fastsette egne fagspesifikke krav til hvilket fagmiljø den enkelte utdanning skal ha. Dette gjelder også krav til rollene som faglig og utdanningsfaglig ansvarlig. De kravene fagskolen selv fastsetter, må oppfylle kravet i fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første og andre avsnitt, jf. kapittelet «Fagmiljø – de som er ansatt eller planlagt ansatt». Det betyr at kravene må sikre at fagmiljøets størrelse og kompetanse står i forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart. Kravene må også sikre at det i fagmiljøet finnes personer med utdanning minst på fagskolenivå, utdanningsfaglig kompetanse og oppdatert yrkeserfaring. Fagskolen må stille krav til utdanning for faglig ansvarlig som er relevant for utdanningens innhold og egenart. Videre må fagskolen stille krav til utdanningsfaglig utdanning for utdanningsfaglig ansvarlig. Vi viser for øvrig til utdypingen av disse kravene til fagmiljøet under kapittelet «Fagmiljø – de som er ansatt eller planlagt ansatt».

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravene dere stiller til den faglig ansvarlige er ikke i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Kravene dere stiller til fagmiljøets kompetanse og sammensetning er ikke i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Kravene dere stiller til den utdanningsfaglig ansvarlige er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Kravene dere stiller til fagmiljøets størrelse er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.

Dere må oppfylle følgende krav, men dere trenger ikke sende NOKUT dokumentasjon på disse endringene:

- Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 tredje avsnitt

Faglig ansvarlig

- Dere må angi konkret hvilke fagområder som er relevante for utdanningen til den faglig ansvarlige, og helst gi eksempler på relevante utdanninger innenfor disse fagområdene.

Fagmiljøet

- Dere må formulere kravene til fagmiljøets yrkeserfaring på en slik måte at de sikrer at dere har personer i fagmiljøet som har oppdatert yrkeserfaring. Dere må videre beskrive hva som utgjør relevant yrkespraksis for utdanningen.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Viser til vedlegget "Kravspesifikasjon for fagmiljø".

Vurdering

Faglig ansvarlig

Vi vurderer at de kravene dere har stilt til faglig ansvarlig, ikke oppfyller kravene i regelverket.

Dere stiller krav om at faglig ansvarlig skal ha «minimum fagskole innenfor utdanningens egenart og faglig innhold», «bør ha relevant arbeidserfaring fra fagområdet», og «relevant digital kompetanse». Vi vurderer at kravspesifikasjonen er for lite spesifikk. Dere må angi konkret hvilke utdanninger som anses å være innenfor denne utdanningens egenart og faglige innhold. Dere må oppgi hvilke arbeidserfaringer dere sikter til når dere stiller krav til relevant arbeidserfaring. Dere må vise til eksempler eller konkretisere kravene til denne rollen slik at dere sikrer nødvendig kompetanse.

Utdanningsfaglig ansvarlig

Vi vurderer at de kravene dere har stilt til utdanningsfaglig ansvarlig, oppfyller kravene i regelverket. Dere stiller krav om at utdanningsfaglig ansvarlig skal ha blant annet praktisk-pedagogisk utdanning. Dette oppfyller minstekravet når det gjelder formell utdanning.

Dere skriver også at utdanningsfaglig ansvarlig skal ha formelle kvalifikasjoner innen et utdanningsfaglig område, som for eksempel pedagogisk seminar eller lignende. I tillegg krever dere erfaring med undervisning/veiledning av voksne, og relevant digital kompetanse.

Fagmiljøets samlede kompetanse og sammensetning

Vi vurderer at de kravene dere har stilt til fagmiljøets utdanning, ikke oppfyller kravene i regelverket.

I kravspesifikasjonen har dere skrevet krav for de ulike emnene som inngår i utdanningen, og en mer generell beskrivelse av krav. For de to første emnene, *Eablering av skjenkested* og *Drift av skjenkested*, krever dere minimum bachelor i rettsvitenskap. Dette vurderer vi som tilfredsstillende, men anbefaler, som vi nevner under, at dere ikke krever denne graden.

For de to andre emnene i utdanningen, *Drikke og Praktisk drinkmiksing - Cocktails*, krever dere minimum relevant fagskoleutdanning og relevant arbeidserfaring innenfor fagområdet de underviser i. Dere må utdype hva slags utdanning som er relevant. Det er ikke nødvendig med en uttømmende liste, men dere må vise til eksempler på ulike relevante utdanninger.

For de to første emnene, har dere skrevet at det er ønskelig med yrkeserfaring. For de to siste emnene, krever dere relevant arbeidserfaring innenfor fagområdet lærerne underviser i. For å sikre at minst én person i fagmiljøet har oppdatert yrkeserfaring, må dere både konkretisere hvilke yrkeserfaringer som regnes som relevant for denne utdanningen. Dere må også spesifisere hvor ny yrkeserfaringen må være for å kunne regnes som oppdatert, for eksempel at yrkeserfaringen ikke skal være eldre enn tre eller fem år. Hva som bør regnes som oppdatert, vil variere mellom ulike yrkesfelt ut fra hvor raskt yrkesfeltet endrer seg.

Det er positivt at dere krever kompetanse og erfaring i undervisning i Teams og vi går ut fra at det er her undervisningen i denne utdanningen vil skje. For digital klasseromsundervisning har dere satt en grense på 25 studenter for å sikre tilstrekkelig oppfølging av den enkelte student.

Anbefaling:

Vi anbefaler at dere ikke krever bachelor i rettsvitenskap for å undervise i emnene *Eablering av skjenkested* og *Drift av skjenkested*. Vi vurderer at det ikke er nødvendig med denne graden for å undervise i disse emnene og at det kan gjøre det mer krevende for dere å finne passende kandidater.

Vi anbefaler også at dere spesifiserer hva gjelder formelle utdanningskrav for utdanningsfaglig ansvarlig ved å komme med eksempler istedenfor å skrive «eller lignende».

2.9.2 Fagmiljø – de som er ansatt eller planlagt ansatt

Krav fra regelverket

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første og andre avsnitt

"Fagmiljøets størrelse og kompetanse skal stå i forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart. I fagmiljøet skal det finnes personer med utdanning minst på fagskolenivå, utdanningsfaglig kompetanse og oppdatert yrkeserfaring. Utdanningen skal ha en a. faglig ansvarlig som har ansvar for utviklingen og gjennomføringen av utdanningen. Den faglig ansvarlige skal ha utdanning som er relevant for utdanningens innhold og egenart, og være ansatt i minst 50 prosent stilling ved fagskolen. b. utdanningsfaglig ansvarlig med utdanningsfaglig utdanning som har ansvar for å legge til rette for studentenes læring."

Fagmiljø er definert i fagskoletilsynsforskriften § 1-2 bokstav a som "de som regelmessig og direkte bidrar til å gjennomføre, organisere eller utvikle utdanningen eller fagområdet". Fagmiljøet kan bestå av fast ansatte, midlertidige ansatte og timelærere, og de ansatte kan være i heltids- eller deltidstillinger. Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første avsnitt første setning beskriver et overordnet krav om at fagmiljøets størrelse og kompetanse skal stå i forhold til utdanningens innhold og egenart og til hvor mange studenter som til enhver tid tar utdanningen. Det er ikke stilt noen absolutte krav til hvor mange personer som må være del av fagmiljøet. Det sentrale er at fagmiljøet må bestå av nok personer til at det er mulig å gjennomføre alle aktivitetene knyttet til planlegging, undervisning, tilbakemelding, vurdering og liknende. Hvor mange personer som trengs, vil i stor grad avhenge av hvor mange studenter som tar utdanningen. Fagmiljøets størrelse bør også være robust nok til å tåle endringer som for eksempel uventet fravær. Det stilles konkrete krav til hva slags kompetanse personer i fagmiljøet skal ha. Kompetansekravene gjelder for det samlede fagmiljøet. Hvilken kompetanse som skal finnes i et konkret fagmiljø, krever en konkret vurdering av blant annet den enkelte utdanningens faginnhold og undervisningsform. Fagmiljøet må ha rett faglig kompetanse til å kunne gjennomføre opplæring og vurdering i tråd med studieplanen. Utdanningsformen vil kunne påvirke hvilken kompetanse som er nødvendig i fagmiljøet. Også sammensetningen av studentene, og studentenes startkompetanse, vil kunne påvirke hva som kreves av fagmiljøet. I tillegg til det overordnede kravet, er det også et krav i bestemmelsens første avsnitt andre setning om at det finnes noen i fagmiljøet med relevant utdanning minst på fagskolenivå, relevant utdanningsfaglig kompetanse, jf. § 1-2 bokstav b, og oppdatert relevant yrkeserfaring. Disse kravene er relative og må stå i forhold til utdanningens type og målgruppe. Utdanningsfaglig ansvarlig: Kravet i § 2-3 andre avsnitt bokstav b er at den utdanningsfaglige ansvarlige har "utdanningsfaglig utdanning". Med utdanningsfaglig utdanning menes pedagogisk utdanning. Det forutsettes at det trengs utdanningsfaglig utdanning rettet mot læring minst på nivå med videregående opplæring. Kravet er følgelig strengere enn hva som følger av definisjonen av "utdanningsfaglig kompetanse" i fagskoletilsynsforskriften § 1-2. Det er ikke tilstrekkelig med bare utdanningsfaglig kompetanse fra relevant undervisningsarbeid eller lignende. Det er tilstrekkelig at den utdanningsfaglige ansvarlige har en "generell" pedagogisk utdanning, og det kreves derfor ikke at personens utdanning er tilpasset undervisningsformen på den aktuelle utdanningen i form av stedbasert eller nettbasert utdanning. Det er tilstrekkelig at noen i fagmiljøet har kompetanse knyttet til undervisningsformen, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første avsnitt. Én person kan fylle rollen som utdanningsfaglig

ansvarlig for flere utdanninger. Det krever imidlertid at hen har tilstrekkelig kapasitet til å legge til rette for studentenes læring for alle utdanningene. Det kreves ikke at den utdanningsfaglig ansvarlige har undervisningsoppgaver i utdanningene hen er ansvarlig for, men det vil som regel være en fordel for fagskolen. Faglig ansvarlig: Det stilles krav til at utdanningens faglig ansvarlige skal ha en utdanning som er relevant for den aktuelle fagskoleutdanningen. Den som er ansatt i stillingen må både oppfylle kravet fagskolen har satt i kravspesifikasjonen og kravene i fagskoletilsynsforskriften § 2-3 andre avsnitt bokstav a. Personen som har rollen som faglig ansvarlig skal være ansatt ved fagskolen i minst 50 prosent stilling på søknadstidspunktet. Dette er begrunnet i at fagskolens styre og ledelse skal ha arbeidsrettslig styring over den faglig ansvarlige. Den faglig ansvarlige må ha kompetanse til å hente inn og kvalitetssikre bidrag fra fagmiljøet og/eller samarbeidsaktørene, slik at hen kan sikre at utdanningen utvikles og gjennomføres på en måte som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. Én person kan fylle rollen som faglig ansvarlig for flere utdanninger. Det krever imidlertid at hen har tilstrekkelig kapasitet til å utføre oppgavene og ivareta ansvaret som følger med rollen for alle utdanningene.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Den utdanningsfaglig ansvarliges utdanning er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Den faglig ansvarliges ansettelsesforhold er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Den faglig ansvarliges utdanning er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Fagmiljøets kompetanse og sammensetning er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Fagmiljøets størrelse er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Vi gjengir ikke hvilken kompetanse det faktiske fagmiljøet har, men viser til søknaden og oversikten over fagmiljøet som dere har vedlagt søknaden. Vi gjengir kun det som er utslagsgivende for vurderingen.

Vurdering

Den faglig ansvarlige

Faglig ansvarlig er ansatt ved skolen i 50 prosent stilling og oppfyller dermed kravet om at faglig ansvarlig skal være ansatt i minst 50 prosent stilling.

Han har utdanning innenfor markedsføringsledelse og har gjennomført flere kurs innen blant annet vertskap, servering og salg. Han har relevant digital kompetanse og yrkeserfaring som er relevant for utdanningen. Faglig ansvarlig oppfyller kravene dere selv har satt og kravet i fagskoletilsynsforskriften.

Den utdanningsfaglig ansvarlige

Den utdanningsfaglig ansvarlige er ansatt i 100 prosent stilling ved fagskolen og har erfaring med undervisning. Han har formell kompetanse innenfor økonomiske og administrative fag, samt pedagogikk. Vedkommende har også relevant digital kompetanse og yrkeserfaring som er relevant for utdanningen. Vi forutsetter at den pedagogiske utdanningen er rettet mot voksne, og vurderer derfor kravet som oppfylt. Dersom den tiltenkte personen for denne rollen ikke har utdanningsfaglig utdanning rettet mot voksne, må dere gjøre endringer i fagmiljøet som sørger for at den utdanningsfaglig ansvarlige har utdanningsfaglig utdanning rettet mot voksne.

Størrelsen på fagmiljøet

Dere har oppgitt at det skal være ett årsverk som bidrar når utdanningen er i full drift og 12 heltidsstudenter samtidig når utdanningen er i full drift. Vi vurderer at størrelsen på det planlagte fagmiljøet står i forhold til antallet studenter.

Kompetansen sett opp mot utdanningens egenart

I oversikten over fagmiljøet lister dere opp mange personer som både er ansatt på fagskolen eller hos relevante aktører i yrkeslivet.

De fleste undervisere som er oppført i oversikten over fagmiljøet har relevant nettpedagogisk kompetanse. De fleste av underviserne har også formell kompetanse og yrkeserfaring som er relevant for de ulike emnene som inngår i utdanningen.

Vi vurderer dermed at denne kompetansen tilfredsstillende oppfyller kravene dere selv har satt til de enkelte emnene i kravspesifikasjonen og minstekravet i fagskoletilsynsforskriften.

2.10 Sensorer og praksisveiledere

For hvert delkapittel oppgir vi hvilke krav vi har vurdert dokumentasjonen opp mot.

2.10.1 Praksisveiledernes kompetanse

Krav fra regelverket

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-4

"Eksterne praksisveiledere skal ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis."

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.10.2 Sensorenes kompetanse

Krav fra regelverket

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-5

"Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen."

Sensorene skal ha en kompetanse som gjør det mulig å vurdere hvorvidt studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen. Studentenes kunnskap, ferdigheter og kompetanse må bli prøvd på en upartisk og faglig betryggende måte, og vurderingen skal sikre det faglige nivået ved den aktuelle utdanningen, jf. fagskoleloven § 21 første avsnitt. Det er ikke et krav at sensorene må være eksterne, men fagskoleloven krever enten en ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene, jf. fagskoleloven § 21 første avsnitt siste setning. Hvilken kompetanse sensorene skal ha må vurderes opp mot de oppgavene sensoren skal ha. Det betyr at det kan være forskjell på om sensuren gjelder et enkeltemne eller utdanningen som helhet. For å kunne vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet må sensorene ha god kjennskap til læringsutbyttebeskrivelsene. Sensoren må videre ha oppdatert fagkunnskap, og kunnskap og kompetanse om yrkesfeltet tilpasset det sensoroppdraget hen skal utføre.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet er ikke oppfylt.

Dere må oppfylle følgende krav, men dere trenger ikke sende NOKUT dokumentasjon på disse endringene:

- Fagskoletilsynsforskriften § 2-5
 - Dere må spesifisere og konkretisere hva som regnes som relevant kompetanse og/eller yrkeserfaring i kravene dere stiller til sensor i kravspesifikasjonen.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Dere skriver at sensorene blant annet skal ha faglig kompetanse etter samme kravspesifikasjon som for lærerne i det enkelte emne. Sensorene skal også ved vurdering av tverrfaglige prestasjoner, ha kompetanse som samlet tilsvarer kompetansen til lærerne i emnene vurderingen skal dekke.

I kravspesifikasjonen skriver dere også at sensorene skal ha relevant arbeidserfaring innenfor emnet/emnene, samt digital kompetanse på læringsplattform og digitale ressurser knyttet til denne utdanningen som sikrer effektiv og korrekt sensur.

Vurdering

Vi viser til våre vurderinger "Fagmiljøet - kravene dere selv har fastsatt". Ettersom dere ikke har spesifisert fagfeltet eller gitt eksempler på relevante utdanninger for sensorene, og dere ikke har beskrevet hva som utgjør relevant yrkespraksis for utdanningen, vurderer vi at vi ikke har nok informasjon til å vurdere om sensorene vil ha nødvendig kompetanse til å vurdere om studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen. Vår vurdering er at dere også her må konkretisere kravene til hva som er relevant yrkespraksis og/eller utdanning som kvalifiserer til å være sensor.

Anbefaling:

Dere stiller ikke krav til vurderingskompetanse for sensorene. Vi anbefaler at dere stiller krav om at de må ha slik kompetanse, eller at de må gjennomføre et kurs. Dere bør også lage en sensorveileder der vurderingskriteriene fremgår tydelig.

Vedlegg: Sakkyndige

NOKUT skal vurdere om søknaden oppfyller kravene til akkreditering av fagskoleutdanning, jf. fagskoleloven med forskrifter.

NOKUT oppnevner sakkyndige som skal vurdere kravene i samarbeid med NOKUTs saksbehandlere, og har stilt krav til de sakkyndiges kompetanse, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-3 første og andre avsnitt.

Til vurderingen av denne søknaden har NOKUT oppnevnt et sakkyndig panel med disse medlemmene:

Ingrid Marie Aarre

Aarre er faglært blomsterdekoratør og har en høyere fagskolegrad i botanisk design og ledelse fra Norges grønne fagskole - VEA (2021). Som fagskolestudent var hun studentrepresentant og ble valgt som leder i studentforum begge årene. Hun var også studentrepresentant i fagskolestyret i samme periode. Som del av styrevervet og som studentforumleder har hun jobbet tett med kvalitetsarbeidet ved fagskolen. Hun har også lest mange studieplaner i forbindelse med fagskolens arbeid med akkreditering på egen fullmakt. Hun har også vært sekretær for fagutvalg for kunsthistorie ved UiO. Fra 2021 er Aarre hovedstyremedlem i Organisasjonen for norske fagskolestudenter (ONF). Aarres ivaretar kravet om studentrepresentasjon i komiteen. Hun har tidligere vært sakkyndig for NOKUT.

Olga Gjerald

Gjerald er førsteamanuensis i serviceledelse ved Norsk hotellhøgskole, UiS. Hun avla sin ph.d. ved UiS i 2010 med avhandlingen «Basic assumptions of service employees: Influence on employee job outcomes». Gjerald har mastergrad i reiseliv fra Høgskolen i Finnmark, samt årsstudium i markedsføring fra Høgskolen i Harstad, i tillegg til en høyere utdanning innen pedagogikk og språkvitenskap fra Murmansk. Før Gjerald gikk over til academia, arbeidet hun i reise og hotellbransjen i en årrekke, som vert, guide, tolk, prosjektkoordinator og salgs- og markedsansvarlig. Olga har bred erfaring med prosjektledelse gjennom deltakelse i ulike forskningsprosjekter samt sin rolle som studieprogramleder ved NHS. Gjerald har tidligere vært involvert i vurdering av diverse fagskoletilbud fra flere ulike fagskoler, for NOKUT.

Thomas Digervold

Digervold er utdannet øl-sommelier og var en av landets første sider sommelierer. Han har jobbet i mat-, drikke- og arrangørbransjen de siste 20 årene. Thomas har blant annet laget tv program for Matkanalen, startet Hardanger Internasjonale Siderfestival og gir i 2023 ut den første norske siderguiden. Han har erfaring fra bardrift, tilbereding av øl og cocktails og de siste årene med fokus på sider, kjenner han de fleste sider av bransjen.

Randi Frellumstad

Lektor og fagleder Frellumstad er utdannet siviløkonom fra Handelshøyskolen BI, cand. philol. fra UiO og har praktisk-pedagogisk utdanning fra Høyskolen i Buskerud. Hun har jobbet som økonomisjef i Tjøme kommune fra 1988 og på Sogn videregående skole fra 1991 til 1994. Hun har jobbet 13 år som lektor på Norges Toppidrettsgymnas på Geilo, der det gis et tilrettelagt tilbud om videregående opplæring kombinert med toppidrettssatsing. Frellumstad har siden 2021 jobbet som lektor og fagleder ved fagskolen i Viken, studiested Geilo, og har ansvar for reiselivsfagene. Emnene det undervises i finnes i liten grad på tilsvarende nivå noe annet sted, og det har blitt utviklet nye fagtilbud i perioden. Det arbeides dermed kontinuerlig så vel med revisjon av eksisterende studieplaner, som med utvikling av nye.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til fagskolen som kan medføre inhabilitet, jf. forvaltningsloven § 6. De sakkyndige har erklært at de er habile i saken.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-3 fjerde avsnitt.

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | NOKUT.NO